माह। "सोमो धेनुꣳ सोमो अर्व्वन्तमाशुम्। सोमो वीरं कर्म्मण्यं ददातु। सादन्यं विदथ्यꣳ सभेयम्। पितुःश्रवणं यो ददाशदस्मै" इति। योऽयं 'सोमः', देवः, सोऽयम् 'अस्मै' यजमानाय, 'धेनुं', 'ददातु'। तथा स 'सोमः', 'आशुं' शीघ्रगामिनं, 'अर्व्वन्तम्' अश्वं, 'ददातु'। तथा स 'सोमः', 'कर्म्मण्यं' श्रौतस्मार्त्तकर्म्मयोग्यं, 'वीरं' पुत्रं, 'ददातु'। कीदृशं वीरं, सदनं गृहं, तत्र साधुः, 'सादन्यः', तं, गृहनिर्व्वाहकमित्यर्थः। विदथे यज्ञे कुशलं 'विदथ्यं'; सभायां साधु; 'सभेयं', स्वकीयस्य पितुः श्रवणं कीर्त्तिः सम्पाद्यते येन सोऽयं 'पितुःश्रवणः'; तं, 'यः' यजमानः, सोमाय देवाय 'ददाशत्' चरुपुरोडाशादिकं ददाति, 'अस्मै' यजमानायेति पूर्व्वत्रान्वयः॥

अथ वपाया याज्यायाः पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्यायाः प्रतीके दर्शयति। "आषाढं युत्सु त्वꣳ सोम क्रतुभिः" इति। "आषाढं युत्सु पृतनास्विति" वपाया याज्या, "त्वं सोमक्रतुभिरिति" पुरोडाशस्य पुरोऽनुवाक्या। एतच्चोभयं जुष्टीनर इत्यत्र व्याख्यातम्॥

अथ पुरोडाशस्य याज्यायाः प्रतीकं दर्शयन्ति। "या ते धामानि हविषा यजन्ति" इति। अग्नेरातिथ्यमसीत्यत्र व्याख्याता॥

अथ हविषः पुरोऽनुवाक्यामाह। "त्वमिमा ओषधीः सोम विश्वाः। त्वमपो अजनयस्त्वं गाः। त्वमाततन्थोर्व्वन्तरिक्षम्। त्वं ज्योतिषा वितमो ववर्थ" [१] इति। हे 'सोम', 'त्वं', 'विश्वाः'